

ВІДГОДІВЕЛЬНІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ РІЗНИХ КЛАСІВ РОЗПОДІЛУ

В.П. Коваленко

Миколаївський державний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

П.Д. Максимов

СК «Радянська земля», Херсонська область, Україна

Є.В. Баркарь

Миколаївський державний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

***Анотація.** Вивчено відгодівельні та м'ясні якості свиней різних класів розподілу за живою масою при народженні. Доведено перевагу тварин класу М* за скоростиглістю при порівняно вищих середньодобових приростах. Туші свиней класу М* відрізнялися більшим вмістом м'яса порівняно з тушами тварин інших груп.*

***Ключові слова:** свині, класи розподілу, відгодівельні та м'ясні якості.*

Актуальність проблеми. Свинарство — це галузь сільськогосподарського виробництва, яка забезпечує населення багатьох країн світу цінними продуктами харчування. Свині порівняно з іншими сільськогосподарськими тваринами значно скоростигліші. У результаті високої плодючості і доброї скоростиглості свиней від кожної свиноматки шляхом відгодівлі її приплоду можна отримати 2–2,5 т свинини на рік. Порівняно з іншими видами тварин свині при забої характеризуються вищим процентом їстівних продуктів. Якість і поживна цінність цих продуктів значно вищі за якість та енергетичність продуктів інших сільськогосподарських тварин.

Швидкість росту свиней здійснює вплив в подальшому на їх відгодівельні та м'ясні якості [2]. В.Г. Пелих, І.О. Балабанова [3] зазначають, що жива маса свинок у віці 8–11 місяців залежить від середньодобових приростів та живої маси у 6 місяців. Найвищі показники відгодівельних якостей отримані тваринами класу М(+++) (плюс-варіант), вони мали менший серед усіх класів розподілу, що вивчались, вік досягнення живої маси 100 кг та за середньодобовим приростом переважали тварин класу М(---) (мінус-варіант). Однак за показниками м'ясних якостей різниць між різними групами підло-слідних тварин не встановлено [1].

Дослідженнями також доведено, що детермінуючими показниками, які суттєво зумовлюють ріст свиней до 8-місячного віку, є великоплідність і маса в 4-місячному віці [4].

Матеріал та методика дослідження. Метою наших досліджень була оцінка відгодівельних та м'ясних якостей ремонтних свинок племзаводу «Радянська земля» Білозерського району Херсонської області залежно від живої маси при народженні. Групи сформовано на підставі даних нормованого відхилення ($\bar{X} \pm 0,67\sigma$).

При визначенні відгодівельних якостей враховували по кожній тварині середньодобовий приріст за період відгодівлі від 30 до 100 кг та вік досягнення живої маси 100 кг.

Для оцінки м'ясних якостей проводили забій свиней при фактичній масі від 95 до 105 кг з урахуванням наступних показників: забійна маса парної туші, довжина охолодженої туші, товщина шпикую, площа «м'язового вічка», маса задньої третини охолодженої півтуші.

Результати досліджень. Свині всіх досліджуваних груп досягали живої маси 100 кг за 211,5–248,4 діб (табл. 1).

Таблиця 1

Відгодівельні якості свиней різних класів розподілу

Класи розподілу	Вік досягнення живої маси 100 кг, днів		Середньодобовий приріст, г	
	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	Cv	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	Cv
M ⁺	211,5 ± 5,83 ^A	3,90	549,5 ± 16,89 ^A	4,35
M ⁰	233,7 ± 6,38	3,86	503,1 ± 23,59	6,63
M ⁻	248,4 ± 5,97 ^B	3,40	444,7 ± 19,92 ^B	6,34

Примітка: різниці вірогідні при різних буквених позначеннях (p<0,05)

Тварини класу M⁺ вірогідно переважали свинок класу M⁻ за швидкістю на 36,9 дня (p<0,01) при вірогідно вищих рівнях середньодобових приростів. Свині модального класу (M⁰) характеризувалися середніми рівнями відгодівельних якостей та вірогідно не відрізнялися від тварин класів M⁺ та M⁻.

При оцінці м'ясних якостей встановлена вірогідна перевага свиней модального класу (M⁰) над тваринами класу M⁻ за забійним виходом на 1,1% (табл. 2).

Таблиця 2

М'ясні якості свиней різних класів розподілу

Класи розподілу	Забійний вихід, %	Довжина туші, см	Товщина шпикую, мм	Площа, «м'язового вічка», см ²	Маса задньої третини напівтуші, кг
M ⁺	70,3 ± 0,80	97,6 ± 2,28	32,4 ± 0,99	31,3 ± 0,49	10,9 ± 0,12
M ⁰	69,6 ± 0,15 ^A	94,4 ± 0,88	34,4 ± 0,15	31,0 ± 0,33	10,9 ± 0,04
M ⁻	68,5 ± 0,29 ^B	94,1 ± 0,45	34,9 ± 0,53	29,4 ± 0,58	10,5 ± 0,14

Примітка: різниці вірогідні при різних буквених позначеннях (p<0,05)

Свині класу M⁺ характеризувалися порівняно більшим забійним виходом, довжиною туші, площею «м'язового вічка» та масою задньої тре-

тини півтуші при порівняно нижчих значеннях товщини шпику в порівнянні з тваринами класів М⁰ та М⁻. Однак більшість різниць виявилися статистично невірними, що обумовлено приналежністю всіх піддослідних тварин до однієї породи.

В результаті оцінки морфологічного складу півтуш забитих тварин різних класів розподілу встановлено, що свині класу М⁺ вірогідно переважали тварин класу М⁻ за вмістом м'яса на 3,73% та поступалися їм за вмістом сала на 3,60%.

Свині класу М⁻ поступалися тваринам модального класу (М⁰) за вмістом м'яса в туші на 2,80% ($p < 0,01$) та переважали їх за вмістом сала на 2,70% ($p < 0,05$). Отже, тварини класу М⁺ мали туші з більшим вмістом м'яса та меншим — сала порівняно з іншими дослідними групами.

За співвідношенням м'ясо : сало тварини класу М⁺ вірогідно переважали свиней класу М⁻ на 0,29.

Встановлено також вірогідна перевага свиней модального класу (М⁰) над тваринами класу М⁻ на 0,21.

Методом однофакторного дисперсійного аналізу нами було вивчено вплив розподілу на групи за живою масою при народженні на відгодівельні та м'ясні якості свиней (табл. 3).

Таблиця 3

Дисперсійний аналіз впливу приналежності до класів на відгодівельні та м'ясні якості свиней

Показники	Дисперсія (С)	Частка впливу (η^2)	F розрахункове
Середньодобовий приріст	16547,36	0,77	10,02*
Вік досягнення живої маси 100 кг	2074,99	0,82	14,10**
Забійний вихід	4,94	0,62	4,94
Довжина туші	22,33	0,48	2,72
Товщина шпику	10,41	0,67	6,08*
Площа «м'язового вічка»	6,35	0,70	6,88*
Маса задньої третини півтуші	0,30	0,67	6,05*
Вміст в туші: м'яса	22,78	0,92	34,98***
сала	20,64	0,90	28,23***
кісток	0,02	0,06	0,19
Співвідношення м'ясо : сало	0,14	0,92	34,30***

Примітка: * — $p < 0,05$; ** — $p < 0,01$; *** — $p < 0,001$

Встановлено вірогідний вплив розподілу на групи за живою масою при народженні на мінливість таких показників, як середньодобовий приріст,

вік досягнення живої маси 100 кг, товщина шпигу, площа «м'язового вічка», маса окосту, вміст в туші м'яса та сала.

Висновки

1. Виявлено вірогідну перевагу тварин класу М⁺ над свинками класу М⁻ за скоростиглістю на 36,9 дня ($p < 0,01$) при вірогідно вищих рівнях середньодобових приростів.
2. Тварини класу М⁺ мали туші з більшим вмістом м'яса та меншим — сала порівняно з іншими дослідними групами.
3. Методом однофакторного дисперсійного аналізу встановлено вірогідний вплив розподілу на групи за живою масою при народженні на мінливість таких показників, як середньодобовий приріст, вік досягнення живої маси 100 кг, товщина шпигу, площа «м'язового вічка», маса окосту, вміст в туші м'яса та сала.

Список літератури

1. Балабанова І.О. Відгодівельні та м'ясні якості молодняка свиней різних класів розподілу / І.О. Балабанова // Вісник Полтавського державного с.-г. інституту. — 1999. — № 6. — С. 73–74.
2. Кабанов В. Рост, развитие и продуктивность свиней / В. Кабанов // Свиноводство. — 2002. — № 3. — С. 27–28.
3. Пелих В.Г. Динаміка живої маси свиней в ранньому онтогенезі / В.Г. Пелих, І.О. Балабанова // Вісник Полтавського державного с.-г. інституту. — 2000. — № 1. — С. 81–82.
4. Савчук Л.Г. Вплив енергії росту в ранньому онтогенезі на відгодівельні якості свиней / Л.Г. Савчук // Таврійський науковий вісник. — 2004. — Вип. 36. — С. 125–127.

Рецензент В.І. Герасімов

Аннотация. Изучены откормочные и мясные качества свиней различных классов распределения по живой массе при рождении. Доказано преимущество животных класса М⁺ по скороспелости при сравнительно высших среднесуточных приростах. Туши свиней класса М⁺ отличались большим содержанием мяса в сравнении с тушами животных других групп.

Ключевые слова: свиньи, классы распределения, откормочные и мясные качества.

Summary. Fattening and meat qualities of pigs of different distributing classes by living mass at birth have studied. Advantage of animals of the class М⁺ by precocity at comparatively higher average daily increases have proved. Carcasses of pigs of the class М⁺ were different by large maintenance of meat by comparison to carcasses of animals other groups.

Key words: pigs, distributing classes, fattening and meat qualities.